Modum kommune

Forslag til

Kommunedelplan
for idrett og fysisk aktivitet

2010 – 2013

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

I desember 2007 vedtok kommunestyret at ”Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2005 – 2008 skulle revideres. Med revidering menes en fullstendig saksbehandling etter Plan og Bygningsloven § 20-5, med sluttbehandling i kommunestyret. Det er et krav at planen skal revideres minst en gang i løpet av hver valgperiode og dersom det gjøres vesentlige endringer i planen.

Denne nye planen blir gjeldende for 2010 - 2013. Planen er en tematisk plan uten juridisk bindende virkning når det gjelder disponering av arealer. De arealvurderinger som er gjort i planen må derfor tas inn i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning.

For tildeling av spillemidler er det satt som krav at kommunen må ha vedtatt en plan for idrett og fysisk aktivitet. Kultur- og kirkedepartementet har i sin veileder *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet* (utgitt i 2007) satt følgende minstekrav til planens innhold:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv
- Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt
- Analyse av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet
- Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg
- Økonomiplan knyttet til drift og vedlikehold av eksisterende og planlagte anlegg
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg
- Lokalisering av eksisterende og planlagte anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftslivsområder bør framgå av relevante kart

1.2 Planprosessen

Kommunestyre vedtok i 2007 å revidere ”Kommunedelplan for idrett friluftsliv og kulturanlegg 2005- 2008”. Oppstart av planarbeidet ble kunngjort i Bygdeposten og på kommunens hjemmeside på internett.

Det ble nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe med representanter fra:

- Teknisk etat
- Kulturetaten
- Frisklivssentralen
- Hovedutvalg for kultur
- Modum Idrettsråd
- Barnerepresentanten

Kulturetaten har vært ansvarlig for utarbeidelse av planen og hatt sekretariatsfunksjonen.

Brukermedvirkningen i planprosessen er sikret gjennom

- Åpent møte
- Møter med skolenes elevråd
- Møter med ungdommens kommunestyre
- Samarbeid med organisasjonene

Aktuelle lag, foreninger og offentlige instanser ble tilskrevet og invitert til å komme med innspill til planen, med frist 1. juni 2008. Det har kommet en rekke innspill. Innspillene fra idrettslagene er drøftet og prioritert i samråd med Modum Idrettsråd.

Arbeidet med planen ble forsinket og Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2005 – 2008 ble prolongert (videreført) til 2009.

1.3 Planperioden

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet har en kortsiktig og en langsiktig del:

- Den kortsiktige delen – prioritert handlingsprogram, har et tidsperspektiv på 4 år, 2010-2013. Denne skal rulleres hvert år og knyttes opp mot kommunens økonomiplan og budsjett.
- Den langsiktige delen har et tidsperspektiv på 12 år. Anleggene står i uprioritert rekkefølge.

1.4 Definisjoner og begrepsavklaring

I kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet vil vi i så stor grad som mulig bruke de samme betegnelsene som brukes i kultur- og miljøverndepartementets stortingsmeldinger om idrett og friluftsliv.

Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av konkurranse eller trening i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet

Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og leikpregede aktiviteter.

Friluftsliv

Med friluftsliv forstås opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser.

Nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er enkle anlegg som balløkker, skateanlegg og skileikanlegg som ligger i direkte tilknytning til boligområder eller en skole/barnehage. Anleggene skal ivareta behovet for leikbetont idrett, trim og friluftslivsaktiviteter for alle aldersgrupper.

Ordinære anlegg

Ordinære anlegg er vanlige idrettsanlegg som fotballbaner, lysløyper og svømmehaller. Disse anleggene er ofte tilrettelagt for både organisert og uorganisert aktivitet, men er utformet slik at det kan trenes og konkurreres etter den enkelte idretts normer og regelverk.

Fylkesidrettsanlegg

Fylkesidrettsanlegg er anlegg med høy standard som er dimensjonert for å kunne avholde større nasjonale og internasjonale idrettskonkurranser.

Nasjonalanlegg

Nasjonalanlegg er idrettsanlegg som tilfredsstiller tekniske og funksjonelle standardkrav for avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser.

Friluftsområder
Friluftsområder er store, ofte uregulerte områder som i hovedsak er i privat eie, og som tilrettelegges for funksjon og bruk. Områdene brukes til turliv, jakt, fiske, trim og aktiv trening.

Friområder
Friområder dekker avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen og kan være parkanlegg, turløyper, lysløyper, lekeplasser og badeplasser.

Universell utforming
Utforming og sammensetning av ulike produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og spesiell utforming.

Lavterskeltilbud
Med begrepet "lavterskeltilbud" menes aktiviteter som egner seg for personer som i utgangspunktet er lite/ikke fysisk aktive, som ikke krever spesielle ferdigheter, som krever lite utstyr, har lav pris/er gratis og er lett tilgjengelige fysisk, sosialt og kulturelt.

Friskliv
Friskliv er tiltak innenfor levevaneområdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk hvor målet er å gjøre det enklere for enkeltpersoner (0-100 år) eller grupper i befolkningen å ta helsemessig gode valg.

Folkehelsearbeid
Samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme folkehelsen. I dette ligger nødvendigheten av å styrke verdier som gir det enkelte individ og grupper muligheter for ansvar, delaktighet, solidaritet, mestring og kontroll over eget liv og situasjon.

2 Evaluering av forrige plan

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt av kommunestyret i mars 2005. Planen var i utgangspunktet gjeldende for perioden 2005-2008, men ble prolongert (videreført) til å gjelde også for 2009. Planen ble utarbeidet av en tverrfaglig arbeidsgruppe med representanter fra kultur- og teknisk etat, frisklivssentralen, hovedutvalget for kultur, idretts- og friluftsorganisasjoner. Brukerne ble involvert i planprosessen gjennom åpne møter og møter med ulike interessegrupper. Barn og unges medvirkning i planprosessen ble sikret gjennom møter med skolenes elevråd og behandling i ungdommens kommunestyre. Erfaringene fra barn og unges medvirkning i planprosessen er svært gode, mens erfaringene fra øvrig brukermedvirkning er mer blandet. Frammøte på de åpne møtene var dårlig, mens møtene med ulike interesseorganisasjoner engasjerte flere.

Planens handlingsprogram har vært rullert årlig. Ansvaret for dette har vært delegert til hovedutvalget for kultur.

Budsjettposten for tilskudd til nyanlegg og vedlikehold av anlegg har hatt en positiv utvikling i perioden 2005 – 2008. Stønadsordningen for tilskudd til drift av anlegg er utvidet og omfatter nå anleggene Vikersund Hoppsenter, Furumo kunstisbane, Simostranda lysløype, Katfoss Bordtennishall og Åmot kunstgressbane. Det har også vært gitt betydelig praktisk bistand (klipping av gressbaner og kjøring av skiløyper).

Planen har vært et nyttig styringsredskap når det gjelder fordeling av midler til idrett. Idrettsanlegg med en kostnad under en million kroner har fått kommunalt tilskudd over kulturbudsjettet. Søknader om tilskudd til anlegg med en kostnad på en million kroner eller mer har vært lagt fram for formannskapet/kommunestyret til behandling.

Budsjett for 2009 signaliserte imidlertid store endringer for de som hadde planer for bygging og vedlikehold av anlegg. Stønadsordningen for tilskudd til nyanlegg og vedlikehold ble videreført på samme nivå som i 2008, mens stønadsordningene for tilskudd til arrangører av nasjonale og internasjonale mesterskap og refusjon av utgifter til lederutdanning ble strøket.

Ved utarbeidelsen av forrige kommunedelplan, var det et mål at planen ikke bare skulle være en anleggsplan, men også en plan for andre aktivitetsfremmende tiltak. Det ble imidlertid ikke foreslått konkrete aktivitetsfremmende tiltak i planen.

Anlegg med tilskudd fra spillemidlene 2005 - 2009

Ulike anlegg i Modum er i planperioden tildelt kr 9 123 000 i tilskudd fra spillemidlene. Modum kommune har bidratt med kr 8 230 000 til bygging av disse anleggene. Anleggene har også utløst betydelige midler fra andre. (Vedlegg 1)

Anlegg uten tilskudd fra spillemidlene

Ordinære anlegg

Det er også realisert anlegg uten tilskudd fra spillemidlene. Av større anlegg nevnes Modum Golfklubbs utvidelse av bane og nytt gressdekke på Åmot Stadion som fikk, som fikk henholdsvis kr 500 000 og kr 300 000 i tilskudd fra Modum kommune.

Det har årlig vært gitt tilskudd til mindre små og store vedlikeholdsarbeid på ulike anlegg, til sammen kr 1 263 000 i planperioden

Lekeplasser
Det er fra 2005 til 2008 årlig delt ut 30 000 kr til anlegg og rehabilitering av lekeplasser over parkvesenets budsjett. Til sammen kr 120 000 i løpet av planperioden

Friluftslivsanlegg
Ikke alle friluftslivanleggene har vært berettiget til spillemidler. Kommunen har bygget anlegg for 2 443 000kr, hvorav kr 2 073 000kr er bevilget over kommunens budsjetter. (Vedlegg 2)

Kommunens samlede investering i anlegg for fysisk aktivitet i perioden utgjør kr 12 393 000, gjennomsnittlig kr 3 098 250 pr år.

---

3 Statusbeskrivelse

3.1 Overordnede føringer på området

3.1.1 Idrettsmeldingen

I stortingsmelding nr. 14 (1999 – 2000) ”Idrettslivet i endring” blir idrett og fysisk aktivitet for alle definert som den overordnede visjonen for den statlige idrettspolitikken. Dette innebærer at flest mulig skal gis mulighet til å utøve idrett og fysisk aktivitet. Barn og ungdom 6-19 år er imidlertid utpekt som et spesielt satsingsområde. Anlegg for deres aktiviteter skal prioriteres gjennom fortsatt satsing på nærmiljøanlegg og større fokus på utvikling av nærmiljøanlegg i tilknytning til skolene.

3.1.2 Friluftsmeldingen

I stortingsmelding nr. 39 (2000-2001) ”Friluftsliv, en vei til høyere livskvalitet” er målet å fremme det enkle friluftslivet for alle i dagliglivet og i harmoni med naturen. Den statlige friluftslivspolitikken legger vekt på aktiviteter som ikke er konkurransepregete eller motoriserte og som foregår på allment tilgjengelige naturpregete områder. Særlig legges det vekt på tettstedsnære friluftsområder der barn kan lære å bli glad i naturen og å ferdes i skog og mark.

3.1.3 Folkehelsemeldingen

Stortingsmelding nr. 16 (2002-2003) ”Resept for et sunnere Norge” defineres folkehelsearbeid som ” å svekke det som medfører helserisiko og styrke det som bidrar til bedre helse”. Folkehelsemeldinga peker ut fem innsatsområder: fysisk aktivitet, ernæring, tobakk, rus og psykisk helse.
Folkehelsemeldinga sier at ”det er godt dokumentert at regelmessig fysisk aktivitet gir viktige helsefordeler og reduserer dødelighet og sykelighet generelt”

1. Fysisk inaktivitet og overvekt øker risikoen for diabetes type 2, hjerte og karsykdommer og flere kreftformer. Overvektige som er i god fysisk form har lavere risiko for disse sykdommene enn normalvektige i dårlig fysisk form
2. Fysisk aktivitet er viktig for muskel-, skjelett- og leddhelse og for psykisk helse, og har også en plass i behandling og rehabilitering av en rekke sykdommer og tilstander.
3. Regelmessig og variert fysisk aktivitet er nødvendig for normal vekst og optimal utvikling av muskelstyrke, kondisjon og motoriske ferdigheter hos barn og unge.
4. Kroppsbevissthet og fysisk mestring er med på å utvikle et positivt selvbilde, og legger grunnlag for bevegelsesglede og gode aktivitetsvaner”

3.1.4. Regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009

Sier at det er viktig å fremme fysisk aktivitet i de gruppene som er minst aktive og at det er nødvendig med tiltak på følgende områder for å oppnå visjonen om bedre folkehelse gjennom økt fysisk aktivitet i befolkningen:

1. Tilrettelegging av fysiske omgivelser med vekt på tilgjengelighet for alle
2. Bidra til at det finne lokale lavterskeltilbud og gode muligheter for fysisk aktivitet i fritiden, og på viktige arenaer som barnehage, skole og arbeidsplass.
3. Motivere til en aktiv livsstil.

3.1.5 Stortingsmeldingen Leve med kulturminner 2004 – 2005

Statens strategiske mål for bruk og bevaring av kulturminner, er å ta vare på mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer og forvalte dette som bruksressurser, og som grunnlag for kunnskap, opplevelser og verdiskapning. Ved å knytte friluftslivet og kulturminnene sammen gir man befolkningen en enda større opplevelse av begge deler. Den nasjonale storsatsningen for Kulturminneåret 2009, er Kulturminneløypa. Det er et nasjonalt prosjekt som skal utfordre lokale og regionale aktører til å samarbeide om å lage turruter som knytter sammen flere kulturminner.

3.1.6 Stortingsmelding 20(2006-2007) Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller

Den norske befolkningens helse er god. Men gjennomsnittstallene skjuler store, systematiske forskjeller. Den enkeltes valg av helseadferd er i stor grad bestemt av det sosiale miljøet. Helseadferd som gir økt risiko for sykdom, som for eksempel fysisk inaktivitet er stort sett mest utbredt i grupper med kort utdanning og lav inntekt. Så lenge de systematiske forskjellene i helse skyldes ulikheter i samfunnets ressursfordeling, er det fellesskapets ansvar å påvirke denne fordelingen i en mer rettferdig retning.

3.1.7 Folkehelseprogrammet for Buskerud

”Folkehelseprogrammet for Buskerud” ble utarbeidet og vedtatt i 2004. Dette fokuserer på å legge til rette for en livsstil som fremmer, bevarer og gjenvinner helsen. Innsatsområdene som ble valgt var fysisk aktivitet, ernæring, tobakk, rus og psykisk helse. Modell for gjennomføring og organisering var partnerskapsavtaler. Fra 2008 har fylkeskommunen partnerskapsavtale med alle kommunene. På regionalt nivå er det inngått regionale partnerskapsavtaler med en rekke organisasjoner og virksomheter.

Det overordnede målet for folkehelsearbeidet i Buskerud er:

”Gjennom tverrsektorielt arbeid gjøre det lettere for den enkelte innbygger i Buskerud å velge en livsstil som fremmer god helse og reduserer helseforskjeller.”

I regional planstrategi for Buskerud 2009-2012 er folkehelse valgt som et av åtte satsingsområder.

3.1.8 Partnerskap for folkehelse

Partnerskap for folkehelse er et samarbeid mellom frivillig og offentlig sektor. Partnerskapsavtale med Buskerud Fylkeskommune ble første gang signert i juni 2005. Frisklivssentralen skal være lokal utviklingsaktør. Samarbeidsområdene i avtalen knytter seg til følgende prioriterte områder:

- Fysisk aktivitet
- Kosthold
- Røykeslutt
- Psykisk helse

Gjennomføringsavtalen med Fylkesmannen vektlegger følgende satsingsområder: barnehager, skoler, helseavdelingen, helsefremmende arbeidsplasser og frivillige lag/foreninger.

Med en partnerskapsavtale legges det til rette for forpliktende samarbeid med klar ansvarsfordeling mellom flere aktører og alliansebygging for en helhetlig og styrket folkehelse.

3.1.9 Buskerud fylkeskommunes mål for fysisk aktivitet

Buskerud Fylkeskommunes ”Sektorplan for fysisk aktivitet”, vedtatt av hovedutvalget for kultur høsten 2001 og har fra 2005 årlig blitt prolongert (videreført.) Planen har følgende overordnede mål:

”Alle i Buskerud skal i sin hverdag ha gode muligheter for å utøve fysisk aktivitet og et naturvennlig friluftsliv som er helse og trivselsfremmende.”

3.1.10 Kommuneplan for Modum

Gjeldende kommuneplan for Modum har følgende visjon:
”Modum skal være en god kommune å bo og virke i. Besøkende skal føle seg velkomne og finne seg vel til rette i ei gjestmild bygd.”
Helse, trivsel og miljø er et av hovedmålene for samfunnsutvikling i kommuneplanen. Om dette sier planen:

> ”Disse forholdene er direkte nedfelt i kommunens visjon. Det er et mål å opprettholde en høy livskvalitet for alle som bor i kommunen, og en høy kvalitet på opplevelser for alle som besøker bygda. Viktige strategier for å oppnå målsetningene er bl.a. en betydelig satsing på forebyggende helsearbeide, tilrettelegging for alle brukergrupper, samt kontinuerlig utvikling av gode helse- og omsorgstilbud. For å fremme trivsel vil kommunen bl.a. vektlegge estetikk bygnings, tettsted- og landskapsnivå. Videre er det en strategi å bevare biologisk mangfold, kulturminner/kulturmiljøer og kulturlandskap som grunnlag for rekreasjon og opplevelse. Videre anses god tilgang til funksjonelle rekreasjonsområder nær befolkningskonsentrasjonene som viktig. Det er videre en strategi å støtte opp om det frivillige arbeidet som gjøres i et mangfold av lag og foreninger.”

Idrett og fysisk aktivitet i kommuneplanen

Idrett og fysisk aktivitet er omtalt i de fleste sektorkapitlene kommuneplan.

”Muligheter for idrett og fysisk aktivitet for alle” skal nås gjennom følgende virkemidler:

- Iverksette mål og føringer i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.
- Øke satsingen på lavterskeltilbud, især for barn og unge, i samarbeid med lag/foreninger.
- Yte driftstilskudd og praktisk bistand til drift av anlegg.
- Krav om ferdigstilte leke- og aktivitetsområder i nye boligområder før innflytting.
- Vektlegge utforming av gode uteområder med god tilgjengelighet for alle.
- Tilrettelegge for fysisk aktivitet i barnehager og grunnskole gjennom hele året.
- Sikre muligheten til å benytte skogsarealer i nærheten av skolene til undervisning.
- Tilrettelegge for fysisk aktivitet i friluftsområdene gjennom et samarbeid mellom kommunen og frivillige lag og organisasjoner.
- Miljøgoder knyttet til jakt, fiske og naturopplevelser skal tas vare på.
- Videreutvikle Frisklivssentralens arbeid med ”Trim på resept” (frisklivsresept), stimuleringskampanjer, samt tilrettelegging og utvikling av tilbud for barn, unge, voksne og seniorer med spesiell fokus på fysisk aktivitet og kosthold.

Kommuneplan for 2009 - 2020

Arbeidet med kommuneplan for 2009 – 2020 er satt i gang. Den nye planen vil blant annet bygge på vedtatte temaplaner, og kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet nevnes som en av de mest relevante. Planprogrammet ble vedtatt av kommunestyret i februar 2009.

Et av fokusområdene for kommuneplanarbeidet er levekår og folkehelse: ”Det er allment kjent og dokumentert at folkehelse i stor grad har sammenheng med sosiale og økonomiske forhold. Utjevning av sosiale ulikheter vil gi seg utslag i en bedring i folkehelsesituasjonen. Modum kommune ser at en bedring i folkehelsesituasjonen vil ha stor betydning for innbyggernes ve og vel, og samtidig være av avgjørende betydning for at kommunen skal kunne håndtere de framtidige behovene for helse- og sosialtjenester. Arbeidet for folkehelse skal ha høy prioritet, og vil derfor være et gjennomgående tema i kommuneplanen. Hovedbudskapet vil være at vi skal fremme en sunn livsstil og gode sosiale miljøer, bl.a. gjennom motivasjon og økt forebyggende arbeid.”

Planprogrammet påpeker at Modum ligger i aller fremste rekke innen idrett mht. aktiviteter og anlegg, takket være bevisste prioriteringer fra kommunens side og et stort frivillig engasjement i lag og foreninger.

3.1.11 Andre planer og retningslinjer

Trafikksikkerhetsplan

At barn og unge kan gå og sykle til skolen og fritidsaktiviteter er viktig. Derfor kartla ungdommens kommunestyre de strekningene som elevene følte seg utrygge på når de gikk eller syklet til skolen eller til fritidsaktiviteter. På bakgrunn av dette prioriterte de tiltak langs veiene. Prioriteringene ble oversendt teknisk etat som utarbeidet Trafikksikkerhetsplanen for Modum kommune 2007-2014. Kommunestyret fulgte opp med å bevilge 4 mill hvert år i en 4 års-periode fra 2008-2011 til trafikksikkerhetstiltak.

Plan for skilting av turstier mm

I samarbeid med Sigdal og Krødsherad kommune, statens vegvesen og fylkeskommunen arbeides det nå med å skilte kulturattraksjoner, friluftsområder og turstier i de tre kommunene. Skiltingen skal bl.a. bidra til å gi de som bor i kommunene og tilreisende større kunnskap og lyst til å benytte seg av tilbudene som finnes.

Retningslinjer for omfang og kvalitet av anlegg for barn og unge

Forslag til retningslinjer for omfang og kvalitet av anlegg for barn og unge vil bli lagt fram for kommunestyret til behandling etter ferien. Retningslinjene skal sikre at barn og unges interesser blir ivaretatt i kommunens arealplanlegging. Ungdommens kommunestyre har vedtatt retningslinjene.

3.2 Generelle utviklingstrekk

Befolkning

Modum har hatt et svakt stigende innbyggertall. I perioden 1990-1.7.2008 har det økt med gjennomsnittlig 0,20% pr. år. Dette innebærer en befolkningsvekst på 479 innbyggere. I samme periode har den nasjonale vekstraten vært 0,6% pr. år, og dette har også vært målet for

befolkningsvekst i de to siste kommuneplanene.

Befolkningsprognosen fram mot år 2025 viser at andelen barn og unge (0-19 år) vil holde seg relativt stabil. Forutsatt at vi når middels nasjonal vekstrate (ca. 0,6 % pr. år) vil antall barn i barneskolealder øke med 70. Dette kan skape et visst press på skolekapasiteten sør i bygda.

Den yrkesaktive andelen av befolkningen vil øke noe de nærmeste årene, for deretter å synke gradvis fram mot 2025.

Ser vi på befolkningsframskrivingen vil Modum fra omkring 2013 få en betydelig økning i antall innbyggere som går ut av arbeidslivet. Denne gruppen vil bortimot fordoble seg fram mot 2025.

Levekår og folkehelse

Til tross for mange gode tilbud og tiltak står kommunen alltid overfor nye utfordringer. Modum kommune kommer for eksempel relativt dårlig ut i levekårsundersøkelser (SSB statistikk).

Et annet forhold som er bekymringsfullt er at gjennomsnittsinntekten til innbyggerne i Modum er lav, faktisk bare 88% av landsgjennomsnittet (SSB nøkkeltall 3 Levekår-Inntekt).

De fleste opplever Modum som et godt sted å bo og virke, iht. kommunens mangeårige visjon. Modum har fra langt tilbake i tid vært betraktet som et helsefremmende sted å være, noe som var grunnlaget for etableringen av mange typer rehabilteringsinstitusjoner (Vikersund kurbad, Modum Bad, Tomtebo, Tuberkulosehjem, Buskerud Vanføreheim (Buskerud rehabiliteringssenter) m.m.

Modum er en aktiv idretts- og kulturkommune, med et mangfold av arenaer, foreninger og tilbud.

3.3 Lag og foreninger i Modum

3.3.1 Idrettslag

Idrettsregistreringen (vedlegg 3) viser at de 23 foreningene som er tilsluttet Modum Idrettsråd har 5661 aktive medlemmer. 7 av foreningene er fleridrettslag. 3 av foreningene har allidretts tilbud. Dersom et medlem er aktiv i to idrettsgrener i en forening, så er dette medlemmet telt to ganger.

Idrettsregistreringen viser at det er omtrent like mange jenter og gutter i alderen 0-19 år som er medlemmer av idrettslag, mens det er nesten 70% flere menn enn kvinner over 20 år som er medlemmer i idrettslag. Nyere forskning viser at stadig flere kvinner velger å trene på private treningssentre framfor organisert trening i idrettslag.

3.3.2 Skytterlag

Det er 3 skytterlag i Modum. Skytterlagene er medlem i Modum Idrettsråd, men omfattes ikke av idrettsregistreringen. Skytterlagene har registrert ca 500 aktive medlemmer, men mange av disse driver kun jaktrelatert skyting. Alle skytterlagene har aktivitet for ungdom.

3.3.3 Friluftsorganisasjoner

Ringerike turistforening (RT) og Drammen og Opland turistforening (DOT)

Turistforeningene arbeider for å legge forholdene til rette for friluftsliv i skog og fjell både sommer og vinter. DOT merker og holder i stand vel 600 km turløyper og driver 10 turisthytter, 8 i fjellet og to i Finnemarka nord for Drammen. De arrangerer dagsturer for alle aldersgrupper samt fellesturer over flere dager. RT merker og holder i stand ca. 300 km. turløyper og driver 6 koier hvorav 2 i Holleia. De arrangerer ukentlige turer til fots, på sykkel og ski for alle aldersgrupper.

Speiderforeninger

Speiderbevegelsen har som mål å utvikle medlemmene til selvstendige og ansvarsbevisste mennesker ved bl.a. å tilby dem et treningsprogram med vekt på friluftsliv, samfunnsengasjement, internasjonal forståelse og opplevelse av speideridealene.

4H

Det er 7 4H foreninger i Modum. En av foreningene har tilbud spesielt tilrettelagt for funksjonshemmede. 4H bygger på en ide om å lære om samspill i naturen. 4H-klubbene står fritt til å velge sine egne aktiviteter. Vanlige aktiviteter er friluftsliv, plante- og dyrekunnskap, spill og lek, matlaging, drama, forming, turer, leirer, konkurranser osv. Volleyball er 4H-idrett nr. 1, og flere av foreningene i Modum har tatt initiativ til bygging av volleyballbaner.

Jakt og fiskeforeninger

Det er registrert 8 jakt og fiske foreninger i Modum. Hver forening har sitt geografisk avgrensede område hvor de tilbyr jakt og fiskemuligheter til sine medlemmer. Av øvrige aktiviteter nevnes laksefestivalen i Døvikfoss i regi av Åmot og Omegn Fiskerforening i september hvert år, samt Barnas Fiskefestival i regi av Vikersund sportsfiskere. Sistnevnte arrangement foregår i slutten av august hvert år. Også i Snarumselva er det etablert en gjeddefestival, som trekker mange deltakere. Glomsrudkollen JFF og Holleia JFF har også lang tradisjon for å arrangere pilkekonkurranser hver vår.

3.3.4 Andre foreninger

Velforeninger

De fleste boligområdene i Modum har sin velforening. I tillegg er det større sentrumsforeninger som har stor aktivitet. Velforeningene har ansvar for drift av leikeplasser og balløkker i sitt område, og deres arbeid er særlig viktig for barn og unges muligheter til å drive fysisk aktivitet i nærmiljøet.

Modum lag av LHL

Modum Lag av LHL har egne lokaler i trivselshuset ”Aktiv etter evne – lat etter behov” på Furumo. Foreningen har flere lavterskeltilbud som hjertetrim, lungetrim og curling.

3.3.5 Andre tilbud

Kommersielle treningssentre
Det er flere kommersielle treningssentre i Modum. Brukergruppen er stor, og det er særlig mange kvinner som bruker disse tilbudene.

”Postkasser”
Det å ha et mål å gå til kan gjøre turen lettere. I Modum er det hele ti ”postkasser” som er populære turmål for små og store. Besøk registreres ved at man skriver seg inn i en bok som ligger i kassa. I ettertid er det ofte trekning av premier til de som har skrevet seg inn i boka.

- ”Midtpåmoen” - Furumo
- Røysa, Simostranda
- Tjennsåsen, Simostranda
- Furua i Bjørndalen
- Dokka – Hvalsdammen
- Grønnknuten
- Seteråsen
- Snaukollen (Øvre Eiker)
- Skredsvikmoen
- Glomsrudkollen

Månedens poster
Hver måned fra mai til oktober settes det ut fire poster på ulike steder i Modum. Postene er markert med røde og hvite o-poster og en klippetang. Deltakelsen i aktiviteten registreres gjennom deltakerkort som sendes inn til kommunen på slutten av året. Aktiviteten er et samarbeid mellom Modum o-lag og Modum kommune.

Frivillighetssentralen
Frivillighetssentralen har ukentlig tilbud om boccia og rusleturer. Dette er lavterskeltilbud, og det legges stor vekt på sosialt samvær etter aktiviteten.

Ungdomshuset
Ungdomshuset i Åmot har fysisk aktivitet som et av sine tilbud, om vinteren innendørs i gymsalen og om sommeren brukes anleggene som ligge ved ungdomshuset. I sommerhalvåret er det også friluftsaktiviteter på ungdomshuset.

3.4 Frisklivssentralen

Frisklivssentralen er en avdeling i helse og sosialetaten. Hovedoppgaven til Frisklivssentralen er å tilrettelegge for og gjennomføre frisklivstiltak innenfor levevaneområdene fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt. Med frisklivstiltak menes tilbud hvor barrierer for deltakelse er forsøkt bygget ned. Tiltakene skal være lett tilgjengelig, ha lav egenandel og lite krav til utstyr. Målet er å gjøre det lettere for flere å ta helsemessig gode valg.

Friskliv er en del av det lokale folkehelsearbeidet, og Frisklivssentralen er på lik linje med andre, en aktør i forhold til det lokale folkehelsearbeidet. Rådmannen i Modum satte i 2008 ned en tverretatlig folkehelsegruppe. Gruppens mandat er å følge opp intensjonene i partnerskapsavtalen for folkehelse og være med å danne grunnlag for et helhetlig arbeid med folkehelse i Modum.

Frisklivsresept – Modummodellen
Reseptordningen som er utviklet i Modum benyttes i 19 kommuner i Buskerud samt i Vest-Agder og Nordland.. I Modum er det i stor grad fastlegene og bedriftshelsetjenesten som henviser. Målgruppe er personer som har behov for hjelp til å forandre vaner knyttet til fysisk aktivitet, kosthold eller røykevaner.

Det er etablert samarbeid med andre lokale lavterskelaktører. I tillegg er kostholdsveiledning og intervensjoner knyttet til røykeslutt er implementert i reseptordningen. I 2008 deltok 277 personer i reseptordningen. Registreringer viser at ordningen er treffsikker i forhold til målgrupper. Gjennomsnittsalderen er per 2008, 47 år og det er et økende antall menn som deltar (33 % i 2008). Det er en økende andel som henvises for røykeslutt og kostholdsveiledning. Testing viser at fysisk form ved reseptstart er betydelig under det som er ønskelig Resept er starthjelp, målet å finne frem til aktiviteter som fungerer etter reseptperioden. Samarbeid med lokale aktører om ulike lavterskeltilbud er derfor sentralt.

Frisklivssentralen har ulike tiltak rettet mot spesielle grupper, som for eksempel flyktninger på introduksjonsprogram, brukere av Katfoss psykiatriske dagsenter og personer tilknyttet Tyrifjord behandlingssenter. I tillegg tilbyr Frisklivssentralen senioraktiviteter som for eksempel seniordans, seniortrim og kul-turen. Fra 2008 har Frisklivssentralen samarbeidet med Bygdeposten. Målet er å sende enda flere frisklivsimpulser ut til det brede lag av befolkningen.

3.5 Fysisk aktivitet i skoler og barnehager

3.5.1 Barnehager

Barnehagene har ingen egen plan for fysisk aktivitet nå, men har tidligere jobbet mye med Friskus prosjektet. Dette ble avsluttet i 2006. Holdninger, tiltak og aktiviteter som var sentrale i Friskusprosjektet er nå integrert i den enkelte barnehagens årsplan.

Aktiviteter i barnehagene:

- Alle barnehagene har faste turdager i uka.
- Det er faste uteuker med fokus på fysisk aktivitet i løpet av året.
- Permanente hinderløyper i barnehagene eller som tiltak i uteuker.
- Det kjøres opp skiløyper i nærheten av barnehagene og gir mange mulighet for å gå på ski daglig i vinterhalvåret
- Mye bruk av sykler og sykkelturer ut av barnehagene for de store barna.
- Noen har faste sykkeluker hvor barna kan ta med egen sykkel.
- Svømming og bading på Furumo en gang i blant.
- Det er økt fokus på sunn mat, med salatbar, fisk, frukt og grønt i barnehagenes kosthold.

3.5.2 Skoler

Skolen spiller en viktig rolle for idrett og fysisk aktivitet. Skolen samler alle, og har derfor stor påvirkning gjennom holdninger i forbindelse med kroppsøving, leik i friminutter og som samlende faktor i nærmiljøet utenom skoletid. Kroppsøvingsfaget er med på å danne grunnlag for regelmessig fysisk aktivitet senere i livet.

Skolene i Modum har fokus på fysisk aktivitet, og det gjøres mye for å legge til rette for ulike små og store aktivteter på skolen. Skolenes uteområder og nærmiljø gir gode muligheter for aktivitet. Skolene har også fokus på sunn mat gjennom skolefruktordning og kantinedrift, og det er drikkevannsautomater på alle skolene.

3.5.3 Aktiv365

Aktiv365 er et prosjekt med fokus på utdanning av unge ledere med skole og idrettslag som læringsarena. Ungdomsskolene i Modum er med i prosjektet.

Aktiv365 vil bidra til å utvikle aktiv og livsstilsbevisst ungdom. Gjennom gode samarbeidsmodeller for skole, idrettslag og særidretter er målet å aktivisere ungdommer gjennom fokus på kompetanse og fysisk aktivitet.. Det er i tenårene mange ungdommer slutter med organisert idrett og aktivitetsnivået synker dramatisk. Dette kan føre til at helsemessige uvaner utvikles tidlig. Styrking av frivillighet og dyktige trenere/ledere vil gi store fordeler i folkehelsearbeidet i fremtiden, noe idrettens brede kompetanse og utbredelse kan gi viktige bidrag til.

3.5.4 Skogdager

Modum kommune arrangerer i samarbeide med Buskerud Skogselskap, Buskerud 4H, Modum skogeierlag og Viken Skogeierforening årlige skogdager for 5. klassetrinn i Modumskolene. Dette er heldags arrangement med gratis transport og bevertning for samtlige. Natursti/kunnskapskonkurranse med tema skog, utmark og skogprodukter er et viktig innslag i opplegget. I tillegg arrangerer skogbrukssjefen i Modum lokale skogdager i forbindelse med hogstaktivitet i skolenes nærområder (eks.: Skredsvikmoen, Øya).

3.5.5 Andre natur- og friluftsrelaterte aktiviteter

Skoler og barnehager skal samarbeide med Frisklivssentralen, helsestasjon og skolehelsetjenesten for å legge til rette for helsefremende og forebyggende arbeid innen fysikk aktivitet, kosthold og tobakk.

3.6 Anleggssituasjonen i Modum

Det er registrert 216 anleggsenheter i Modum. Disse er registrert i Kulturdepartementets elektroniske anleggsregister på www.idrettsanlegg.no.
Se vedlegg 4.

Fotball

Fotball er den største organiserte aktiviteten i Modum. Det er gode anlegg over hele kommunen, men kapasiteten særlig i vinterhalvåret er fortsatt for liten. Det brukes mye penger på å leie treningstid utenbygds. Modum kommune gir støtte til drift av kunstgressbanen i Åmot.

Vikersund idrettsforening har anlagt kunstgressbane tilrettelagt for undervarme i 2009 og i forbindelse med prosjekteringen av ny gymsal på Sysle skole er et av alternativene en treningshall for fotball med spilleflate 40x64 m. Dersom dette blir en realitet, så vil fotballens behov for anlegg være godt dekket. Utover dette foreligger det kun planer for rehabilitering av nærmiljøanlegg.

Håndball
Modumhallen er den eneste idrettshallen i kommunen. Hallen er fullt belagt i håndballsesongen, men det er likevel få lag som leier treningstid i utenbygds haller. Det er imidlertid flere lag som trener i gymsaler, noe som oppleves som lite gunstig for utviklingen av sporten.
Et av alternativene som vurderes i forbindelse med prosjektering av ny gymsal på Sysle skole er en flerbrukshall tilsvarende Modumhallen. Dersom dette alternativet blir valgt, så vil håndballens behov for trenings- og kampanlegg være svært godt dekket.

Det er et sandhåndballanlegg i kommunen. Dette er en aktivitet i vekst, og det er blant annet fra skolenes elevråd kommet ønsker om flere anlegg.

Golf
Modum Golfklubb har en 9 hulls bane. Det er stor aktivitet på banen. Banen har mange utenbygds brukere.

Bordtennis
Bordtennisklubben har gode treningslokaler som dekker klubbens behov. Til større arrangement og seriespill brukes Modumhallen. Modum kommune gir støtte til drift av bordtennisklubbens treningsanlegg.

Skøyter
Det er 400 m kunstfrossen hurtigløpsbane på Furumo. Når det er kaldt nok islegges også indre bane. Skøytegruppa i Geithus Idrettslag har stor aktivitet på alle nivå. Salg av overskuddsenergi bidrar til å sikre driften av banen. Kjøleanlegget har vært i bruk siden banen åpnet og det er behov for en gjennomgang av anlegget med tanke på rehabilitering. Dette må imidlertid ses i sammenheng med Geithus IL's planer for en skøytetunnel. Hurtigløpsbanen er fylkesanlegg. Anlegget får driftstilskudd fra Modum kommune.

Curling
Curling er en forholdsvis ny aktivitet i Modum. Curlingklubben bruker Geithus IL's anlegg på Furumo. Anlegget er tenkt lagt inn i planlagt skøytetunnel.

Skiskyting
Skiskyting er en aktivitet med stor rekruttering. Gode treningsforhold sikres gjennom produksjon av kunstsnø. Anlegget på Simostranda har vært gjennom en stor utbygging fram mot NM i 2010 og behovet for trenings- og konkurranseanlegg er godt dekket. Simostranda IL har flere planer for videreutvikling av anlegget. Modum Kommune gir støtte til drift av anlegget og preparerer skiløypene fire dager i uken

Langrenn
Det er 6 lysløyper i Modum inkludert Simostranda. Det er ikke lenger lys i løypa på Geithus. Il Moingen har bygget ny lysløype, og skihytta på Brunes er oppgradert med kjøkken og toalett som er tilrettelagt for funksjonshemmede. Kommunen har ansvaret for løypekjøringen i alle lysløypene og dagslysløypene på Vestre Spone og Geithus. Etter avtale med skigruppene i idrettslagene prioriteres oppkjøring av løypene på Simostranda.

Skileik
Det er fire skileik anlegg i tilknytning til lysløypene i bygda. Anleggene blir preparert av kommunen.

Alpint
Det er 2 alpinanlegg i Modum. Vikersund alpinsenter og den mindre Sundbybakken i Åmot. Vikersund Idrettsforening og Åmot idrettsforening har alpingrupper, men det er den uorganiserte aktiviteten som er størst i alpinbakken. Alpinsenteret i Vikersund ses på som et viktig tilbud til barn og unge i Modum og ungdommens kommunestyre har prioritert utvikling av anlegget høyt. Etter konkursbegjæring er driften av anlegget innstilt våren 2009. Det arbeides for å få til et nytt driftskonsept for anlegget.

Hopp
I Kulturdepartementets idrettsanleggsregister er det fortsatt registrert mange hoppbakker i Modum. Det er få av disse som er i drift, men anleggene er ikke formelt lagt ned.

Hovedarenaen for hopp er Vikersund Hoppsenter. Her er det bakker fra K10 til K185. K15 og K25 er plastlagt og det er planer om å legge plast i K65. K107 er fylkesanlegg for hopp. Modum kommune gir støtte til drift av hoppsenteret.
Skiflygingsbakken er nasjonalanlegg ut 2009. Ny avtale er under utarbeiding.

Behovet for hoppanlegg er godt dekket. Hoppsporten oppfordrer til at det bygges mindre anlegg i nærmiljøene for å sikre rekruttering til sporten. I Modum er det ønske om å bygge et mindre anlegg i Bingen.

Orientering
Modum Orienteringslag legger ned mye arbeid i å lage nye kart og oppgradere eksisterende kart. I framtiden vil det bli satset mye på digitalisering av kart som kan oppgraderes fortløpende når behovet er der. Kartene brukes i forbindelse med trening, konkurranser og turorientering.

Skyting
Skytebaneanleggene i Modum begynner å bli gamle og har ikke de fasilitetene som kreves av et moderne idrettsanlegg i dag. De tre skytterlagene var enige om å satse på et felles anlegg for konkurranseaktivitet i Stordalen. Da en tidligere positiv grunneier endret mening ble disse planene lagt på is. Muligheter for ombygging og modernisering av eksisterende anlegg ble utredet av skytebaneutvalget i Modum som konkluderte med at Nordre- og Søndre Modum skyterlags baner ikke var egnet pga støyforhold og at det burde arbeides for å bygge ut Snarum Skytterlags bane til et felles anlegg. Nordre Modum Skytterlag har trukket seg fra samarbeidet, mens de andre to lagene arbeider videre med planene for utbygging av Snarum Skytterlags bane.

Det er også innendørs skytebaner på begge ungdomsskolene. Søndre Modum Skytterlags bane på Søndre Modum Ungdomsskole er nylig rehabilitert med elektroniske skiver.

Modum Jakt og sportsskyttere ønsker å oppgradere sitt anlegg i Flannumsmarka. Modum Pistolklubbs har sitt anlegg på samme sted. Det er ikke vurdert å samlokalisere disse anleggene med et felles skytebaneanlegg.

Friidrett
Modum Friidrettsklubb har gode treningsforhold i sitt anlegg på Furumo. Anlegget dekker klubbens behov og det er kun planer for løpende vedlikehold.

Svømming
Svømmeklubben har gode treningsforhold i Furumo Svømmehall. Hallen holder stengt på mandag ettermiddag/kveld for å imøtekomme klubbens behov for tilstrekkelig treningstid.

Sykkel
Modum Cykleklubb bruker veinettet i kommunen som sitt anlegg. Sykling i skogen kan tidvis komme i konflikt med andre brukergrupper. Om vinteren arrangeres alternativt innetrening.

Trial
Trialkjøringa foregår på trialklubbens anlegg i Katfoss. Anlegget dekker klubbens behov og brukes også av begge ungdomsskolene i Modum.

Motocross
Interessen for motocross er stor i Modum, særlig blant ungdom og det er forholdsvis mye uønsket kjøring på "skauen". Modum Motocrossklubb arbeider aktivt for å få etablert et treningsanlegg i kommunen og Modum kommune har også engasjert seg i dette arbeidet. Flere egnede områder har blitt vurdert, men så langt har protester fra naboer og andre berørte stoppet arbeidet med å realisere et nytt anlegg.

Friluftsliv
I Modum er det gode forhold for å komme seg ut i skog og mark i nærheten av der man bor. Skogområdene bærer tydelig preg av å være mye brukt med stier på kryss og tvers.
Lys langs turveien på Furumo har vært en suksess med svært mange brukere om kvelden og tidlige morgener. Dagsutfartområdene Øståsen, Holleia og Tyrifjorden er mye benyttet. En offentlig båtrampe letter tilgangen til Tyrifjorden for alle som har båt. Holleia og Øståsen har et godt utbygget løypenett som prepareres henholdsvis av O-laget og av kommunen i samarbeid med veiforeninger.

Skole og nærmiljøanlegg
Modum har satset mye på skolenes uteareal de siste årene. Alle barneskolene har nå gode grusbaner som kan islegges om vinteren. Barne- og ungdomsskolene har til sammen 3 sandvolleyballbaner, 5 håndballbaner, 2 basketballbaner, 6 grasløkker for fotball, 3 ballbinger, 4 utebordtennisbord, 1 skateanlegg og 1 hoppbakke. Alle skolene har lekeapparater som årlig blir sjekket om de tilfredstille kravene til sikkerhet.

Skolene bruker skogen i nærheten av skolen aktivt. Mange skoler har anlagt gapahuker som brukes som undervisningssted et stykke unna skolen. Dette betinger gode adkomstmuligheter også for de funksjonshemmede. Om vinteren blir det preparert skiløyper ved skolene og det blir anlagt skøytebaner ved alle barneskolene.

De fleste boligfeltene har egne nærmiljøanlegg som kontrolleres jevnlig av kommunen slik at de tilfredsstiller forskriftene. Utbyggere av nye boligfelt skal ferdigstille leikeplasser og balløkker samtidig med veg, vann og kloakk.

3.7 Kommunale bidrag til anlegg og aktivitet

Oversikten viser verdier og beløp kommunen bruker direkte på anlegg og lokaler beregnet på aktivitet i regi av frivillige organisasjoner og uorganisert aktivitet (budsjett 2009).

Kommunens tilskudd til lag og foreninger

Refusjon av strømutgifter på idrettsanlegg	55 000
Tilskudd til nyanlegg og vedlikehold	2 240 000
Støtte til drift av idrettslag	160 000
Støtte til drift av større idrettsanlegg	220 000
Sum	**2 675 000**

Drift av kommunale idrettsanlegg og friluftsområder

Furumo svømmehall	1 064 000
Modumhallen	288 000
Frisklivssentralen	1 371 000
Friluftsområder*	743 000
Sum	**3 466 000**

*Gjennomsnittstall i planperioden

Hjelp til drift av idrettsanlegg

Preparering av lysløyper*	175 000
Gjødsling/klipping av fotballbaner*	340 000
Sum	**515 000**

* Gjennomsnittstall i planperioden

”Gratis” bruk av idrettsanlegg

Kommunen tilbyr idrettslag og uorganiserte mosjonsgrupper gratis bruk av de anleggene kommunen eier til trening. Dette gjelder kommunale gymnastikksaler, idrettshall og svømmehall. Når det gjelder svømmehallen, er det kun svømmeklubben som har gratis bruk av anlegg.

Ordningen koster kommunen 552.000 kr. i 2009.

Kommunens samlede bidrag til anlegg og aktivitet utgjør kr. 7 208 000

4 Målsetting

Tidligere har det vært en sentral oppgave for kommunen å fordele spillemidler og føre en planstyrt utbygging av idrettsanlegg. Nå skal fysisk aktivitet trekkes mer inn i arbeidet med offentlig tilrettelegging. Idrettsanlegg vil fortsatt være et viktig virkemiddel for fysisk aktivitet, men det er selve aktiviteten som er hovedmålet.

Modum kommune har som mål å tilrettelegge for at flest mulig får anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet, og visjonen for idrett og fysisk aktivitet er derfor:

Alle som bor i Modum skal gis gode muligheter for å drive variert fysisk aktivitet ut fra den enkeltes behov, forutsetninger og interesser.

Delmål 1. Alle skal ha mulighet for å være aktive
Modum kommune vil prioritere helsefremmende arbeid nå, og med det redusere fremtidige utgifter i forbindelse med livsstilsykdommer. Innvandrere/flyktninger skal introduseres til idretts- og friluftsaktiviteter, og funksjonshemmede skal gis gode muligheter for et aktivt liv.

- Alle friske voksne i Modum skal bevege seg tilsvarende 50 mil i året
- Alle arbeidsplasser i kommunen oppfordres til å legge til rette for/gjennomføre aktivitetsfremmende tiltak som for eksempel Modum kommunes 25-milsklubb, sykle til jobben og lignende
- Kommunens aktivitetsfremmende tilbud videreføres på dagens nivå (se vedlegg 5)
- Kommunen innleder samarbeid med alle velforeningene om merking av stier og turveier i nærområdene
- Belønne tilrettelegging av idrettsaktiviteter for grupper med spesielle behov og lavterskeltilbud med fadderordninger ved fordeling av tilskudd til lag og foreninger.
- Opprette felles utstyrssentral
- Oppfordre lag og foreninger til å sette ut enda flere trimkasser på fine turmål
- Starte aktivitetsforum for alle som organiserer aktivitet i Modum
- Kommunen skal tilrettelegge for gode møter med kulturminner.
- Anlegg for fysisk aktivitet skal i størst mulig grad være tilrettelagt for alle

Delmål 2. Alle barn og unge skal være fysisk aktive minst en time hver dag
Fysisk aktivitet er grunnleggende for barn og unges utvikling, selvoppfattelse og læringsmuligheter

- Sikre skoleveier slik at flere kan gå eller sykle til skolen og fritidsaktiviteter og arbeide systematisk for at færre barn skal kjøres til skolen
- Midttime med fysisk aktivitet
- Skoleplasser som innbyr til aktivitet
- Skiløyper ut fra alle skoler og barnehager
- Turstier i skolens nærmiljø
- Lekeplasser og balløkker der barna bor
- Øremerke midler til mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg
- Utstyr til låns på alle skoler og barnehager (felles utstyrssentral)

- Videreutvikle ”Aktiv 365” på skolene i Modum
- Idrettslag og organisasjoner oppfordres til å utvikle flere aktivitetstilbud til barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging
- Holdningskapende arbeid knyttet til barns behov for fysisk utfoldelse
- Øke kompetansen om fysisk aktivitet og friluftsliv hos alle som arbeider med barn og unge

Delmål 3. Økt informasjon om muligheter for et aktivt liv i Modum
Modum kommunes mange muligheter for opplevelse av natur og kultur gjennom tilrettelagte tilbud, må gjøres bedre kjent.

- Utgi en turtipsbok for Modum
- Utgi en aktivitetskalender for Modum
- www.skisporet.no bygges ut til også å gjelde Modum
- Bruke kommunens nettsider og lokale media aktivt

Delmål 4. Opprettholde de gode mulighetene for å drive idrett i Modum kommune
Modum kommune vil så langt som mulig bidra til å opprettholde et tilfredsstillende tilbud til de som driver organisert idrett gjennom idrettslagene i bygda.

- Videreutvikle samarbeidet med Modum Idrettsråd
- Prioritere midler til rehabilitering av idrettsanlegg fremfor nyanlegg
- Opprettholde driftstilskudd og praktisk bistand til drift av anlegg
- Videreføre ordningen med gratis treningstid for alle i skolenes gymnastikksaler, Modumhallen og Furumo svømmehall (Modum svømmeklubb)

5 Analyse

5.1 Aktivitet

Idrettsregistreringen viser at antall aktive i idrettslagene i Modum har vært forholdsvis stabile over flere år. Hele 75 registrerte foreninger innenfor området idrett og friluftsliv, bekrefter at idrett og friluftsliv er en meget viktig og sentral del av moingenes fritid og kultur. Aktivitetsfremmende tiltak bør få en større plass i ny kommunedelplan. Dette bør ses i forhold til kommunens fokus på folkehelse bla gjennom arbeidet i Frisklivssentralen.

Planens situasjonsbeskrivelse viser at vi har svært mange gode tilbud i Modum, både i kommunal regi og i regi av lag og foreninger. For å nå planens målsetting er det en forutsetning at disse videreføres på samme nivå som i 2009. Det er også et ønske å sette inn noen nye tiltak for å nå fram til flere.

Fysisk aktivitet tilfører kroppen økt motstandskraft og tåleevne og dermed mindre risiko for utvikling av belastningslidelser og andre livsstilssykdommer. En satsing på forebyggende helsearbeid ved å stimulere og tilrettelegge for fysisk aktivitet bør derfor fortsette å være et prioritert område for Modum kommune. Det er særlig viktig å stimulere til tilrettelegging av lavterskeltilbud i regi av lag og foreninger. Frisklivssentralen er i gang med å lage en oversikt over hvilke lavterskeltilbud som finnes i Modum, og arbeidet som er gjort så langt tyder på at det er mange slike tilbud. Utfordringen er hvordan man skal få gjort disse tilbudene bedre kjent og mer tilgjengelig for de som har behov for å komme i gang med en aktivitet.

I forbindelse med Frisklivssentralens arbeid med kartlegging av lavterskel tilbud har det dukket opp en ide om å etablere en felles arena for de som organiserer slike aktiviteter på tvers av de etablerte foreningskategorien. Et slikt aktivitetsforum kan for eksempel møtes en gang per år. Hensikten vil være økt grad av samarbeid, utveksling av erfaringer og informasjon om aktuelle saker.

Frisklivssentralen inviterte i 2008 til Øståsen Open. Et gratis arrangement, utendørs, fysisk aktivitet og kulturelt påfyll. Planen er et slikt årlig arrangement på ulike steder i bygda. Målet er å bygge terskelen for deltakelse ned slik at det passer også for de som vanligvis ikke deltar på denne typen arrangement.

Belønning i form av økt tilskudd fra kommunen kan være et virkemiddel for å stimulere lag og foreninger til å tilrettelegge idrettsaktiviteter for grupper med spesielle behov og lavterskeltilbud med fadderordninger. Hvordan dette skal gjøre må vurderes i samråd med idrettsrådet.

I Modum kommune er det mange gode muligheter for opplevelse av natur og kultur gjennom organiserte og tilrettelagte aktivitetstilbud. Mangel på utstyr kan være et hinder for å drive aktivitet. Barn i familier med relativt svak økonomi kan bli utestengt fra aktiviteter på grunn av mangel på utstyr. Etablering av utstyrssentral vil kunne bidra til å utjevne de sosiale helseforskjellene blant innbyggerne, og på denne måten bidra til økt likeverd, noe som gir de beste rammene for å oppnå god helse gjennom blant annet fysisk aktivitet. Ved å etablere en utstyrssentral kan man unngå at mangel på utstyr blir en hindring i forhold til deltagelse i aktivitet sammen med andre. Katfossenteret har kanoer til leie for interesserte og samler nå inn vinterutstyr for friluftsliv og sykler. Kommunen eier også en del annet frilufts- og

aktivitetsutstyr som burde kunne brukes av flere dersom det ble samlet i en felles utstyrssentral.

5.2 Idrettsanlegg

Innenfor området idrett og fysisk aktivitet er det svært få lovpålagte områder. I Modum har det vært stor politisk vilje til å satse på dette området særlig innenfor kultursektoren, men det er også viktig å være oppmerksom på den satsingen som skjer innenfor teknisk, undervisning og helse og sosial.

Anleggssituasjonen i Modum er god. De fleste idretter har tilgang på gode treningsanlegg og anlegg hvor det er mulig å arrangere konkurranser. Innspillene til kommunedelplanen gjelder først og fremst vedlikehold, rehabilitering og videreutvikling av anlegg, og der hvor det er kommet forslag om nyanlegg innebærer forslagene som regel en videreutvikling eller flytting av eksisterende anlegg. I framtida blir det en utfordring å sikre godt vedlikehold av de anlegga som er i kommunen, og videreutvikling, vedlikehold og rehabilitering av anlegg vil bli prioritert framfor nyanlegg.

Det har tidligere vært tradisjon for at Modum kommune bidrar med 1/3 av kostnader til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg og med ¼ for nærmiljøanlegg. Alle som har søkt om dette, har fått sine søknader innvilget. Budsjettet for 2009 og økonomiplan for 2009 – 2012 gir tydelige signaler om at man nå er på vei inn i en ny tid hvor det ikke lenger vil være noen automatikk i å få tilskudd fra kommunen.

De fleste planene for nyanlegg/rehabilitering av anlegg er av en slik størrelse at de fortsatt kan finansieres med midler avsatt til ”nyanlegg og vedlikehold av anlegg” på kulturbudsjettet forutsatt at bevilgningene videreføres på dagens nivå. Det er i denne planperioden kun anlegg som det skal søkes om spillemidler til, som er ført opp i handlingsprogrammet. Søknader om midler til mindre nyanlegg og vedlikeholdsarbeid vil som en følge av den usikre økonomiske situasjonen bli vurdert i årlig i samarbeid med idrettsrådet. I denne vurderingen vil nærmiljøanlegg og rehabilitering av anlegg bli prioritert, og det vil i langt større grad enn tidligere legges vekt på at anlegget skal være et middel for å oppnå aktivitet.

Modum Motocrossklubb har lenge ønsket å bygge sin egen bane, men så langt har det ikke vært mulig å finne et område å anlegge banen på. Dette anlegget står derfor oppført på det uprioriterte handlingsprogrammet. Når det er avgjort hvor banen skal anlegges, vil dette anlegget bli overført til prioritert handlingsprogram ved den årlige rulleringen av planen.

Når det gjelder anlegg med en kostnadsramme på ca en million og høyere, så må kommunens tilskudd til disse vurderes i hvert enkelt tilfelle. Dette gjelder følgende anlegg i planperioden:

- Utbygging av K90 i Vikersund Hoppsenter (gjennomført – ikke finansiert)
- Nasjonalboder i Vikersund Hoppsenter (gjennomført – ikke finansiert))
- Utbygging av K185 med tilhørende fasiliteter i Vikersund Hoppsenter **(Prioritet nr 3)**
- Permanent sprintløype i Vikersund Hoppsenter
- Plast i K65 i Vikersund Hoppsenter
- Felles skytebaneanlegg **(Prioritet nr 4)**
- Rehabilitering av Eikvang
- Utvidelse av rulleskiløype på Simostranda

- Servicebygg del II, varmestue på Simostranda
- Skøytetunnel på Furumo
- Rehabilitering av kjøleanlegg på skøytebanen på Furumo **(Prioritet nr 2)**

Med utgangspunkt i kommunens økonomiske situasjon er det svært begrensede muligheter for å bidra til realisering av nye store anlegg i planperioden. I planarbeidet er det lagt vekt på å prioritere anlegg som brukes av mange barn/ungdom både i organisert idrett og på fritida og anlegg som har et klart definert behov for rehabilitering/videreutvikling for at aktivitet skal kunne ivaretas på en forsvarlig måte. Kommunestyrets vedtak i sak 61/08 Budsjett 2009 – økonomiplan 2009 -2012, om at kommunens status som Nasjonalanleggskommune for skiflyging skal videreføres er sett på som førende i prioriteringen. Det foreslås at det årlig bevilges en mill kr til store kostnadskrevende anlegg i planperioden i tillegg til tilskudd knyttet opp mot ny nasjonalanleggsavtale. Endelig ramme fastsettes imidlertid ved behandling av budsjett og økonomiplan.

Skiflyvningsbakken i Vikersund Hoppsenter er et anlegg med høy status både nasjonalt og internasjonalt. Kommunens tilskudd til anlegget kan ikke isolert ses på som et tilskudd til idrett. Tilskuddet bidrar til å sette Modum på kartet og kan være et godt utgangspunkt for videre næringsutvikling knyttet opp mot anlegget på helårsbasis. I henhold til gjeldende nasjonalanleggsavtale har Modum kommune bidratt med 12,5 % av kostnader forbundet med uvikling av nasjonalanlegget. I forbindelse med inngåelse av ny nasjonalanleggsavtale må kommunens økonomiske medvirkning vurderes nøye slik at de øvrige idrettsanleggene i Modum ikke blir skadelidende.

I dagens økonomiske situasjon frykter Modum Idrettsråd at framtidige kommunale bidrag til nasjonalanlegget med utgangspunkt i en videreføring av fordelingsnøkkelen i gjeldende nasjonalanleggsavtale, kan føre til karrige økonomiske kår for det øvrige idrettslivet i Modum. Modum Idrettsråd er positive til det unike og omfattende arbeidet som legges ned i Vikersund Hoppsenter og at det internasjonale skiflyvningssirkuset setter Modum på kartet på en positiv måte. Rådet oppfordrer kommunen til å arbeide for en større økonomisk medvirkning fra sentrale myndigheter i forhold til framtidige planer for utbygging av nasjonalanlegg.

5.2.1 Drift av anlegg

Alle anlegg i Modum, med unntak av Furumo svømmehall og Modumhallen, drives av lag og foreninger. Kommunen gir støtte til drift av store, kostnadskrevende anlegg og refunderer deler av strømutgiftene på idrettsanlegg som gjøres tilgjengelig for allmennheten. Kommunen gir også praktisk bistand til drift av anlegg ved gjødsling og klipping av fotballbaner og oppkjøring av skiløyper. Det er et ønske å videreføre dette, men på grunn av strammere økonomi, vil det stadig være nødvendig å evaluere disse ordningene.

Aktiviteten i lag og foreninger er i stor grad avhengig av frivillig innsats. Det frivillige arbeidet er derfor helt avgjørende for den organiserte idretten i Modum. Frivillig arbeid defineres som ulønnet arbeid i regi av en frivillig sammenslutning. Det aller meste av arbeidet som legges ned i forbindelse med drift av anlegg i Modum er frivillig arbeid.

Dugnadsånden i Modum er svært god og det blir en utfordring å bevare denne i framtida. Det er vanskelig for foreningene å rekruttere ledere til sentrale verv med ansvar for drift og økonomi. Modum kommune kan ikke overta eller erstatte det uvurderlige arbeidet som

frivillig sektor gjør i dag. Det er derfor viktig å stimulere til innsats gjennom å opprettholde hjelpe- og stønads ordninger til drift og vedlikehold av anlegg slik at de frivillige ressursene i størst mulig grad kan rettes inn mot aktivitet.

Planene for gymnastikksal på Sysle skole vil sannsynligvis bli realisert i planperioden. Dersom det bygges en flerbrukshall eller en treningshall for fotball, så vil dette medføre relativt store driftskostnader som det vil være umulig å dekke innenfor dagens budsjettrammer uten at dette får konsekvenser for andre tilskudd og tjenester til brukergruppen.

5.3 Nærmiljøanlegg

Svært mange av kommunens nærmiljøanlegg er knyttet til skolene, barnehagene eller idrettsanlegg. Dette sikrer at anleggene blir brukt av mange. Både skoler og barnehager har behov for naturområder i umiddelbar nærhet. Det er viktig å sikre arealer for dette formålet. Det er også viktig at det er lagt til rette for at barn/ungdom med ulike funksjonshemninger kan delta i aktivitetene sammen med andre både på skolen og i fritida.

Retningslinjer for omfang og kvalitet av anlegg for barn og unge skal sikre at barn og unges interesser blir ivaretatt i kommunens arealplanlegging.

Det er viktig å tilrettelegge slik at flest mulig barn og unge kan nå aktivitetsanleggene uten å bli kjørt. Det forutsetter gode gang- og sykkelveiforbindelser. Kommunestyret har bidratt til dette gjennom årlig bevilgning av 4 mill kr til trafikksikkerhetstiltak i perioden 2008 – 2011.

Planlagte nærmiljøanlegg kan tas inn i planen ved den årlige rulleringen av handlingsprogrammet. Når det gjelder mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg, så gjelder ikke kravet om at anleggene må stå oppført i kommunedelplanens handlingsprogram for at de skal være stønadsberettiget til spillemidler. Søknader om tilskudd til slike anlegg kan sendes inn fortløpende gjennom året, og behandlingstiden er kort. Søknadsmengden fra Modum er økende. Søknadene bygger ofte på ønsker og behov som oppstår ”der og da” blant grupper av barn og unge på en skole eller i et lokalmiljø. Flere søknader har strandet på manglende egenkapital, og det er behov for en mer fleksibel kommunal stønadsordning for å imøtekomme denne gruppen søkere. Det bør derfor øremerkes midler til dette formålet.

5.4 Anlegg for friluftsliv

Merking av stiene der folk bor

I 2005-2009 blir det til sammen investert over 10 millioner kroner i friluftslivsanlegg i Modum. Fokuset nå bør være økt bruk av de nye anleggene og bedre merking av alle de eksisterende stiene der folk bor, slik at det blir lettere for alle å bruke dem.

Tilrettelegging og drift av anlegg for friluftsliv skjer i stor grad i samarbeid med ulike organisasjoner. Det gir flere et eierforhold til anleggene og er til god hjelp for kommunen. Stiene i skogene rundt boligområdene og fiskestiene langs elvene gir store gevinster for folkehelsen i forhold til de videre innvesteringene som må gjøres.

Skiløypepreparering

Kommunen preparerer en rekke skiløyper: idrettslagenes lysløyper og løyper for skoler og barnehager de første dagene i uka og turløypene på Øståsen torsdag og fredag. Løypenettet i

Holleia prepareres i sin helhet av Modum O-lag. På Simostranda og i Bingen preparerer idrettslagene lange løyper for allmennheten. Dermed er det gode muligheter for skiturer der de fleste bor og i Finnemarka og Holleia.

Når det gjelder Øståsen, samarbeider Modum med de andre kommunene i Finnemarka og løypene blir kjørt litt uavhengig av kommunegrensene. Modum kjører 15 km i Øvre Eiker ved Åmot og Lier kjører 3 km i Modum ved Klyftetangene.

Har vi råd til å kjøre løyper på hele Øståsen, bør ikke ett område prioriteres? Det spørsmålet stilles med jevne mellomrom. Kommunen kjører løyper med utgangspunkt 4 steder: Engersetra (Åmot), Sponevollen (Geithus), Djupengrop (Vikersund) og Breili (ØstModum). Styrene for skogsbilveiene er selvsagt interessert i at vi kjører løyper hos akkurat dem og de legger stadig til rette slik at veiene og parkeringsplassene blir bedre. De ordner med preparering av løypene de helgene som det kommer snø. Det ideelle hadde vært en løype som bandt de forskjellige parkeringsplassene på Øståsen sammen og som kunne kjøres på en dag. Hvis dette skal bli virkelighet, trengs det tillatelse og tilrettelegging av mange kilometer helt ny løypetrase slik at løypeprepareringsmaskinen også kan gå utenom vannene. En slik løype ville være fremtidsrettet med tanke på at vintrene blir stadig mildere med usikker is større deler av året. Prosjektet bør utredes.

I Holleia er det også behov for noe grunnarbeid enkelte steder for å få til bedre løyper som kan kjøres på mindre snø.

Fiske- og bademuligheter

Det er mange fiske og bademuligheter ved Tyrifjorden og Bergsjø, langs de tre elvene og ved utallige små og store vann på Holleia og på åsene i øst og vest. Kommunen drifter badeplassene ved Steintangen, Jarentangen, Øya, Skinnerudtangen, Søya og Butjern. Jarentangen er for tiden lite brukt og det bør vurderes å legge ned denne til fordel for en bedre badeplass i Vikersund sentrum. Badeplassen ved Arbeidssenteret og Vikland båtforenings brygge skaper stadig konflikt mellom båteierne og de badende barna. Hvis prosjektet Vikersund sjøfront kommer til utførelse, er båtbryggen foreslått flyttet lenger ned mot sentrum og sjøstrekningen fra Arbeidssenteret til Rådhuset er foreslått til friområde med badeplasser med mer.

Skuterkjøring og hundekjøring

For mange er friluftsliv identisk med ”fred og ro”. Flere grupper ønsker å bruke deler av marka til snøskuterkjøring for egen utfoldelse. Ivrige snøskuterkjørere har de siste årene gjort en god innsats ved å kjøre skiløyper for veiforeningene hvis det har kommet snø i helgene. Snøskuterkjøring for moroskyld må håndteres i forhold til statlige retningslinjer.

Ivrige hundekjørere ønsker seg egne løyper for trening av hunder med slede. Kommunen har ikke prioritert løypekjøring for disse. Det bør finnes skogsbilveier som ikke brøytes og ikke brukes til vanlig skigåing, som hundekjørerne kan benytte.

Kulturminner

Møtet med kulturminnene i Modum gjør turene ute i friluft enda mer interessante for unge og gamle. Kul-turen har i løpet av en 12-årsperiode hatt 144 turer til gamle og nye kulturminner, et nytt kulturminne for hver tur. Kommunen anlegger stadig nye kulturstier, til høsten blir kulturstien til de gamle boplassene på gruveåsen åpnet, og historielaget ønsker å lage en sti mellom de eldste husene i Vikersund. Ved å knytte friluftslivet og kulturminnene sammen gis

moingene og besøkende, en enda større opplevelse av begge deler. Kulturstiene er også en kilde til informasjon om Modum i eldre tider som alle har nytte av å kunne noe om, ikke minst gjelder det våre nye landsmenn.

Informasjon

Det er viktig med god tilrettelegging for friluftslivsaktiviteter, men det må gjøres kjent for folk flest. Det bør lages en tur-tips-bok som kan fortelle om alle mulighetene som er. Boka kan ta utgangspunkt i kul-tur turene og ellers fortelle om sti og løypenett der folk bor og på Øståsen og i Holleia. Med utgangspunkt i boka bør det kunne lages enkle brosjyrer med kart og turbeskrivelser for tettstedene.

Oppdaterte skiløypemeldinger er viktig. Deler av Finnemarka er nå tilknyttet www.skisporet.no. Modum bør også få alle sine løyper med her.

Generelt bør alle friluftslivsanlegg som det gis offentlige midler til, ikke regnes som ferdigstilte før det er skiltet til dem fra offentlig vei.

6 Handlingsprogram

6.1 Handlingsprogram for ordinære anlegg 2010-2013

I tidligere kommunedelplaner har handlingsprogrammet omfattet alle planer for nyanlegg og vedlikehold. Nå er handlingsprogrammet begrenset til anlegg som det skal søkes om spillemidler til.
Kommunale midler til nyanlegg og vedlikehold bevilges av hovedutvalg for kultur. Tilskudd til prioriterte anlegg med kostnad under 1 mill forutsetter en videreføring av tilskudd til nyanlegg og vedlikehold på 2009 nivå. Tilskudd til prioriterte anlegg med kostnad over 1 mill kr forutsetter en rammeøkning på 1 mill kr.

Handlingsprogrammet skal rulleres hvert år.

6.2 Handlingsprogram for nærmiljøanlegg 2010-2013

Kommunale midler til nærmiljøanlegg bevilges av hovedutvalg for kultur, teknisk hovedutvalg og hovedutvalg for undervisning.

Handlingsprogrammet skal rulleres hvert år. Anlegg som ikke står oppført i handlingsprogrammet kan tas inn ved rulleringen.

6.3 Handlingsprogram for aktivitet 2010 - 2013

Handlingsprogrammet omfatter videreføring av tilbud på området idrett og fysisk aktivitet innenfor dagens budsjett og utredning og iverksetting av nye tilbud for å nå planens målsetting. Nye tilbud må innarbeides i etatenes budsjett.

Handlingsprogrammet skal rulleres hvert år.

6.4 Uprioritert Handlingsprogram 2010-2020

Anlegg som er ført opp på den uprioriterte listen kan ved den årlige rulleringen tas inn i det prioriterte handlingsprogrammet dersom formelle krav til planlegging og finansiering er oppfylt.

6.4.1 Prioriteringer fra Ungdommens kommunestyre

I forbindelse med arbeidet med planen kom det fram mange ønsker og planer i møtene med skolenes elevråd. Ungdommens kommunestyre har prioritert disse ønskene. Enkelte av anleggene er allerede realisert med midler fra eget budsjett og/eller stønadsordningen for tilskudd til mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg. Forslag som ikke er realisert eller ført opp i handlingsprogrammet vil bli vurdert ved den årlige rulleringen av handlingsprogrammet. Før forslagene kan flyttes fra uprioritert til prioritert handlingsprogram, så må det utarbeides konkrete planer og kostnadsberegninger for anleggene. Når det gjelder ønsker om anlegg knyttet opp mot aktiviteter som vi ikke har i Modum i dag, så vil det ikke bli gjort noe i forhold til dette før det eventuelt er startet foreninger som kan ta ansvar for opparbeiding og drift av anleggene.

En forutsetning for realisering av de prioriterte og uprioriterte planene, er oppfølging i kommunens økonomiplan og årsbudsjett for de planer som krever kommunale midler.

Pri	6.1 Ordinære anlegg	Ansvarlig	Kost-nad i 1000 kr	ANLEGGSSTART - FINANSIERING (i 1000 kr.)											
				2010			2011			2012			2013		
				K	ST	PR	K	ST	PR	K	ST	PR	K	ST	PR
1 2 3	Løype og arenautbygging • Løype bak Eikvang • Arena • Servicebygg A + B	Simostranda Idrettslag	12 540	Tilskudd fra kommunen er bevilget											
4	Nasjonalboder	Vikersund Hoppsenter	1 032	Tilskudd fra kommunen er ikke prioritert											
5	Rehabilitering av K90	Vikersund Hoppsenter	7 206												
6	Skihytte, Brunes	Vikersund Idrettsforening		Tilskudd fra kommunen er bevilget											
7	Kunstgressbane	Vikersund Idrettsforening	7 500	**520**			**520**			**515**					
8	Idrettshall	Modum Kommune													
9	O-kart Sysletjern/Tarmen	Modum o-lag	120	**40**	40	40									
10	Rehabilitering av gammelt klubbhus	Vikersund IF	211	**70**	70	71									
11	Ombygging K185	Stiftelsen Vikersund hoppsenter	65 000	Tilskudd fra kommunen vurderes i egen sak											
12	Utvidelse av snøproduksjonsanlegg	Simostranda IL	600				**200**	200	200						
13	Utbygging/rehabilitering av klubbh.	IL Moingen	350							**116**	116	117			
14	Rehabilitering av grusbane	Simostranda IL	900										**300**	300	300
15	Leirduekaster, standplass, bunker	Modum Jakt og sportsskytter	250										**83**	83	84
16	Asfaltering av rulleskiløype	Simostranda IL	750										**250**	250	250
17	O-kart Skibrekåsen	Modum O-lag	240										**80**	80	80
	Tilskudd til vedlikehold av idrettsanlegg (ikke stønadsberettiget til spillemidler)			**698**			**163**			**287**			**183**		

K – kommunale midler ST – statlige midler P – private midler.
Fet skrift – kommunalt tilskudd gis i dette året.

Pri	6.1.1 Kostnadskrevende anlegg (over 1 mill)	Ansvarlig	Invest. kost-nad i 1000 kr	ANLEGGSSTART - FINANSIERING (i 1000 kr.)											
				2010			2011			2012			2013		
				K	ST	PR	K	ST	PR	K	ST	PR	K	ST	PR
1	Nasjonalanlegg, flerbruksbygg	Stiftelsen Vikersund Hoppsenter	18 000	**750**											
2	Rehabilitering av kjøleanlegg	Geithus IL	3 825				1000								
3	Nasjonalanlegg, utbygging av skiflyvningsbakken	Stiftelsen Vikersund Hoppsenter	80 000				Kommunens dekker renter og avdrag på lån tilsvarende inntil 12,5 % av godkjent kostnad, fra 2011.								
4	Felles skytebaneanlegg	Søndre Modum/Snarum skytterlag	10 000							1000			1000		
*	Skøytetunell	Geithus Idrettslag	40 000												
*	Kunstisflate på indre bane	Geithus Idrettslag	1 975												
*	Utvidelse av rulleskiløype	Simostranda Idrettslag	3 000												
*	Servicebygg, trinn II, varmestue	Simostranda Idrettslag	1 000												
*	Ombygging K90 til K105	Stiftelsen Vikersund Hoppsenter	10 100												
*	Midlertidig sprintløype	Stiftelsen Vikersund Hoppsenter	3 000												
*	Plast K65	Stiftelsen Vikersund Hoppsenter	2 500												

K – kommunale midler ST – statlige midler P – private midler
Fet skrift – kommunalt tilskudd gis i dette året,
* Ikke prioritert i perioden 2010 – 2013

Pri	6.2 Nærmiljøanlegg	Ansvarlig	Invest. kost-nad i 1000 kr	ANLEGGSSTART - FINANSIERING (i 1000 kr.)											
				2010			2011			2012			2013		
				K	ST	PR	K	ST	PR	K	ST	PR	K	ST	PR
1	Ballbinge	Haugfoss IF	800	Tilskudd fra kommunen er bevilget											
2	Klatrevegg, SMU	Modum Kommune	222		111										
3	Balløkke, Kroka 2	Modum Kommune	362		181										
4	Søya Friområde	Tursti			200										
5	Søya Friområde	Tursti			200										
6	Kunstgress toppdekke på grusbane	Haugfoss IF	150	**37**	75	38									
7	Rehabilitering av rulleskøytebane/gressbane	Geithus IL	455				**100**	200	155						
8	Oppgradering av 7'er bane I	Åmot Idrettsforening	250				**62**	125	63						
9	Oppgradering av 7'er bane II	Åmot Idrettsforening	250							**62**	125	63			
10	Hoppbakke med lys	Bingen Ballklubb	260							**65**	130	65			
11	Oppgradering av 7'erbane I	Vikersund Idrettsforening	250										**62**	125	63
12	Oppgradering av 7'er bane II	Vikersund Idrettsforening	250										**62**	125	63
13	Skileikområde	Vikersund IF	100										**25**	50	25
	Tilskudd til mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg (kostnad under 80 000)			**80**			**80**			**80**			**80**		
	SUM ORDINÆRE ANLEGG/NÆRMILJØANLEGG			**1445**			**1125**			**1125**			**1125**		

K – kommunale midler ST – statlige midler P – private midler
Fet skrift – kommunalt tilskudd gis i dette året

6.3 Handlingsprogram for aktivitet	Kostnad årlig i planperioden	Ansvar
Kapitalbudsjettet		
Kommunen innleder samarbeid med alle velforeningene om merking av stier og turveier i nærområdene	150 000	Parkvesenet
Prosjekt om sammenhengende løype på Øståsen	100 000	Parkvesenet
Turtipsbok	50 000	Parkvesenet
Gjennomføring av trafikksikkerhetsplan	4 000 000	Teknisk etat
Etterslep opparbeidelse av lekeplasser	150 000	Parkvesenet
Sum tiltak over kapitalbudsjettet	**4 450 000**	
Driftsbudsjettet		
Opprettholde dagens nivå på kommunens tilbud, tilskudd og tjenester (vedlegg 5)		
• idrett,	5 094 000	
• friluftsliv,	967 000	
• Frisklivssentralen	1 371 000	
Sum driftsbudsjett	**7 432 000**	
Nye tilbud/tiltak for å nå planens målsetting		
Alle barn og unge skal være fysisk aktive minst en time hver dag		
Midttime med fysisk aktivitet på alle skolene		Undervisningsetaten
Skoleplasser som innbyr til aktivitet, ungdommens kommunestyre prioriterer	100 000	Parkvesenet
Turstier i skolens nærmiljø, skilting og tilrettelegging del av kapitalbudsjett		Parkvesenet
Lekeplasser og balløkker der barna bor, nye retningslinjer		Byggesaksavdelingen
Øremerke midler til mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg		Kultur

6.3 Handlingsprogram for aktivitet	Kostnad årlig i planperioden	Ansvar
Øke kompetansen om fysisk aktivitet og friluftsliv hos alle som arbeider med barn og unge		Kommunen/lag og for
Utstyr til låns for alle skoler og barnehager (felles utstyrssentral)		Helse og sosial/Undervisning
Alle skal ha mulighet til å være aktive		
Alle arbeidsplasser i kommunen oppfordres til gjennomføre/legge til rette for aktivitetsfremmende tiltak.		Frisklivssentralen
Ta initiativ til å starte opp aktivitetsforum		Frisklivssentralen
Videreutvikle ordningen med frisklivsresept, med vekt på samarbeid med lokale aktivitetsaktører		Frisklivssentralen
10 nye trimkasser ved fine turmål	1 000	Lag og foreninger
Opprette felles utstyrssentral	50 000	Kommunen
Belønne tilrettelegging av idrettsaktiviteter for grupper med spesielle behov ved fordeling av tilskudd til lag og foreninger.		Kultur/Idrettsrådet
Øke informasjonen om mulighetene for et aktivt liv i Modum		
Utgi en turtips bok for Modum, se kapitalbudsjett		Parkvesenet
Utgi en aktivitetskatalog for Modum	10 000	Frisklivssentralen
www.skisporet.no bygges ut til også å gjelde Modum	40 000	Parkvesenet
Sum nye tilbud/tiltak	**200 000**	

6.4 Uprioritert Handlingsprogram 2009 - 2020

Modum Motocross klubb	Treningsbane
Modum Jakt og sportsskyttere	Ny leirduebane Leirduesti
Geithus IL	Skøytetunnell
Simostranda IL	Rehabilitering av Eikvang Utvidelse av rulleskiløype Servicebyg, del II, varmestue
Stiftelsen Vikersund Hoppsenter	Permanent Sprintløype Plast K65
Modum Kommune • Buskerud skole • Stalsberg skole • Vikersund skole • Enger skole • Nordre Modum Ungdomsskole	Sandvolleyballbane Sandvolleyballbane Ballbinge Klatreslott Hinderløype

6.4.1 Elevrådenes/ungdommens kommunestyrets prioritering

Vikersund skole	1. Ballbinge 2. Sykkelløype i skogen 3. Gapahuk med bålplass i skoleskogen
Buskerud skole	1) Ufohuske av typen 6508 B med Birdnest 6515 fra produsent "Lek og trivsel". Vi har en maken fra før. Denne er meget populær og det blir fort kø. 2) Lengre og høyere rutsjebane enn den vi har nå. Vi ønsker større utfordringer. 3) 2 løpebaner for 60-meter, helst med gummidekke, evt. asfalt. I tillegg kommer sandvolleyballbane som ”etterslep” fra tildligere plan.
Enger skole *(rekkefølge er ikke prioritert)*	• Forslag til aktiviteter for ungdomsklubb (Nye SMU): Hip hop dansekurs, cheerleader kurs og cheerleading. • Utvidet åpningstid i Modumhallen • Klatreslott på skolens område. Vi ønsker oss et klatreslott også med utfordringer for de eldste elevene ved skolen.
Stalsberg skole *(rekkefølge er ikke prioritert)*	• Sandvolleyballbane på Stalsberg skole • Strandfotballanlegg f.eks ved Bergsjø eller Tyrifjorden • Bowlinghall i Modum
Sysle skole	1. Tennisbane på Sysle skole. Elevene jobber med å opprette en klubb og de trenger en eller flere baner å spille på. 2. Ballnett med små masker ned mot Syslebekken. Mange baller havner i bekken og det vil vi forhindre. 3. Balløkke på Snarum. Mange elever bor i nærområdet, og de trenger et samlingspunkt og et sted å spille.
Nordre Modum Ungdomsskole	1. Tennisbane 2. Paintball bane 3. Hinderløype
Søndre Modum Ungdomsskole	**1. Utbedring av kunstgressbanen i Åmot*** **2. Utbedring av alpinanlegget i Vikersund*** **Motocrossbane***

*Forslagene fra Søndre Modum Ungdomsskole ble prioritert av ungdommens kommunestyre.

Vedlegg 1

Anlegg med tilskudd fra spillemidlene

Ordinære anlegg

Søker	Anlegg	Kommunale midler	Spillemidler
Bingen Ballklubb	Rehabilitering av klubbhus	Kr 612 000	Kr 612 000
Modum O-lag	Flannumsmarka Orienteringskart	” 50 000	” 48 000
Modum O-lag	O-kart Flannumsmarka/Finnerud	” 92 000	” 92 000
Søndre Modum Skytterlag	Rehabilitering skytebane SMU	” 143 000	” 144 000
Nordre Modum Skytterlag	Elektroniske skiver 300 m	” 67 000	” 70 000
Geithus Idrettslag	Handikapheis til 2. etg. Furumo	” 125 000	” 305 000
Geithus Idrettslag	Curlingbaner	” 700 000	” 647 000
IL Moingen	Lysløype	” 300 000	” 567 000
Vikersund Hoppsenter	Varmestue/vinsjhus K90	” 57 000	” 57 000
Vikersund Hoppsenter	Snøproduksjonsanlegg	” 342 000	” 342 000
Vikersund Hoppsenter	Plast K45	” 465 000	” 465 000
Åmot Idrettsforening	Kunstgressbane	” 2 000 000	” 1 945 000
Simostranda Idrettslag	Løypetrase mellom Eikvang og Eikebråtan	” 700 000	” 700 000
Simostranda Idrettslag	Løypetrase mellom Sulland og Eikebråtan	” 700 000	” 700 000
Sum ordinære anlegg		**” 6 353 000**	**” 6 694 000**

Nærmiljøanlegg

Søker	Anlegg	Kommunale midler	Spillemidler
Modum kommune	Ballbinge, SMU	Kr 248 800	Kr 200 000
Modum kommune	Balløkke, Simostranda (Ole Einars standplass)	” 147 000	” 147 000
Modum kommune	Ballbinge, Stalsberg skole	” 398 000	” 200 000
Modum kommune	Balløkke, Buskerud skole	” 34 000	” 24 000
Modum kommune	Aktivitetsområde for ball, Sysle skole	” 40 000	” 40 000
Modum kommune	Hinderløype, Sysle skole	” 40 000	” 40 000
Modum kommune	Ballnett, SMU	” 22 000	” 23 000
Modum Kommune	Lys, Stalsberg skole	” 28 000	” 29 000
Vikersund Idrettsforening	Skateanlegg	” 40 000	” 98 000
Vikersund Idrettsforening	Sandhåndballbane	” 10 000	” 65 000
Haugfoss Idrettsforening	Ballbinge	” 200 000	” 200 000
Sum nærmiljøanlegg		**” 1 207 000**	**” 1 066 000**

Friluftslivsanlegg

Søker	Anlegg	Kommunale midler	Spillemidler
Modum Bad/Modum kommune	Turvei med lys på Furumo, *	Kr 27 000	Kr 263 000
Modum kommune	Turvei Modum på langs, Skinnerudtangen – Øya **	” 770 000	” 700 000
Modum kommune	Badeplass Søya, tilrettelegging***	” 214 000	Kr 200 000
Modum kommune	Badeplass Søya. Turvei***	” 456 000	Kr 200 000
Sum friluftslivsanlegg		**Kr 1 467 000**	**Kr 1 363 000**

*Modum Bad har bekostet 236 000kr ** Jernbaneverket har bekostet 3 234 000 kr ***Jernbaneverket bekoster ca 1 635 000kr
Sum tilskudd fra andre: 5 105 000kr

Vedlegg 2

Anlegg uten tilskudd fra spillemidlene:

Ordinære anlegg

Anlegg	Kommunale midler
Modum golfklubb – omlegging av bane	Kr 500 000
Åmot IF – nytt gress på Åmot Stadion	” 300 000
Diverse vedlikehold	” 1 263 000
Sum ordinære anlegg	**” 2 063 000**

Friluftslivsanlegg

Anlegg	Kommunale midler
Delinga, tursti og båtplass	Kr 90 000
Toalett og strøm i Stasjonsevja	” 138 000
Rullestolvei og platting på Strandpromenaden *	” 755 000
Gamle kirkevei	” 37 000
Friluftsområde ved skulptur Simostranda	” 933 000
Skilting av kommunale kultur- og friluftområder**	” 120 000
Sum friluftslivsanlegg	**” 2073 000**

*Husbanken har bidratt med 250 000kr
** Regionrådet har bidratt med 120 000kr
Sum tilskudd fra andre 370 000kr

Vedlegg 3

Idrettsregistreringen 2008

Aktivitetstall for idrettslag i Modum

Forening	Menn 0-19 år	Menn 20 -	Kvinner 0-19 år	Kvinner 20-	2008	2003
Bingen Ballklubb	37	109	96	88	**330**	**419**
Geithus IL	211	411	95	91	**808**	**925**
Geithus Turnforening	19	1	103	38	**161**	**94**
Haugfoss IF	102	58	34	20	**214**	**265**
Modum Friidrettsklubb	14	75	38	35	**162**	**157**
Modum O-lag	23	77	24	51	**175**	**144**
Modum Pistolklubb	5	137	0	4	**146**	**161**
Modum Svømmeklubb	53	22	66	15	**156**	**145**
Moingen,IL	70	45	68	13	**196**	**144**
Nøkken Dykkerklubb	0	27	0	1	**28**	**45**
Simostranda IL	107	140	85	124	**456**	**397**
Vestre Spone IF	24	44	47	40	**155**	**170**
Vikersund IF	286	306	181	204	**977**	**727**
Åmot IF	137	105	97	72	**411**	**452**
Modum Bordtennisklubb	50	18	13	7	**88**	**209**
Modum Cykleklubb	13	36	8	15	**72**	**71**
Modum Golfklubb	34	266	6	81	**387**	**680**
Furumo Curlingklubb	28	81	21	49	**179**	**195**
Modum Motocrossklubb	38	49	5	20	**112**	**52**
Modum Trialklubb	14	13	4	10	**41**	
Modum Modellsportklubb	2	43			**45**	
Modum Fotballklubb	23	70	18	31	**142**	
Friskis og Svettis Modum	0	0	28	192	**220**	
SUM	**1215**	**2045**	**1031**	**1161**	**5661**	**5452**

Vedlegg 4

Anleggsenheter i Modum

Nærmiljøanlegg

7'er baner
Åmot stadion 7'er bane A
Åmot Stadion 7'er bane B
Furumo 7'er bane
Vikersund stadion 7'er bane
Vikersund stadion 7'er bane

Balløkker
Haugfoss skole balløkke
Hole balløkke
Hovdehagen 3 balløkke
Hovedskogen 1 balløkke

Hovedskogen 2 balløkke
Kalagerskogen balløkke
Kroka balløkke
Modum Bad balløkke
Øya balløkke
Øyaveien balløkke
Plantfeltet balløkke
Rolighetshavna balløkker
Skalstad balløkke
Strandpromenaden balløkke
Tomtebo balløkke
Simostranda skulpturpark fotballøkke
Jellum Balløkke

Ballbinger
Haugfoss stadion ballbinge

Aktivitetsanlegg
Furumo nærmiljøanlegg
Stasjonsevja nærmiljøanlegg

Skileikanlegg
Bingen skileik

Simostranda skileikanlegg
Buskerud skileik
Brunes skileik

Sandhåndballbane
Vikersund stadion sandhåndballbane

Skateanlegg
Vikersund stadion skateanlegg
Kløftefoss Skateboardrampe

Skoleanlegg

Buskerud skole
Buskerud skole balløkke
Buskerud skole gressbane
Buskerud skole grus

Enger skole
Enger skole ballbinge
Enger skole fotballøkke
Enger skole, utebordtennisbord

Nordre Modum ungdomsskole
Nordre Modum Ungdomsskole sandvolleyball
Nordre Modum ungdomsskole gressbane

Vikersund skole
Vikersund skole gressbane
Vikersund skole basketballbane
Vikersund skole Utebordtennisbord
Vikersund skole, ball-løkke
Vikersund skole grusbane
Vikersund skole volleyballbane

Sysle skole
Sysle skole sandvolleyballbane
Sysle skole bordtennisbord
Sysle skole fotballøkke
Sysle skole grusbaner
Sysle skole nærmiljøanlegg
Sysle skole, aktivitetsanlegg
Sysle skole, hinderløype
Sysle skole aktivitetsområde for ball
Sysle skole klatrejungel

Søndre Modum Ungdomsskole
Søndre Modum Ungdomskole sandvolleyballb
Søndre Modum Ungdomsskole Ballbinge
Søndre Modum ungdomsskole skate/blade

Stalsberg skole
Stalsberg skole ballbinge med kunstgress
Stalsberg skole Utebordtennisbord
Stalsberg skole, aktivitetsanlegg
Stalsberg skole, grus
Stalsberg skole, rullestolløype

Gymnastikksaler
Buskerud skole, gymnastikkal

Modum Bad gymnastikksal
Nordre Modum ungdomsskole gymnastikksal
Søndre Modum ungdommsskole gymnastikksal
Stalsberg skole gymnastikksal
Sysle skole gymnastikksal
Vikersund skole
Enger skole

Idrettsanlegg

Bordtennisanlegg
Katfoss bordtennishall

Svømmeanlegg
Furumo idrettsanlegg svømmebasseng 12.5
Furumo idrettsanlegg svømmebasseng 25 m
Furumo Svømmehall
Tomtebo svømmehall
Vikersund bad svømmebasseng

Flerbrukshall
Modumhallen

Fotballanlegg
Åmot kunstgressbane
Åmot stadion gressbane
Drolsum stadion
Furumo friidrettsanlegg
Haugfoss stadion gressbane
Holemoen gressbane
Holemoen grusbane
Moløkka stadion grusbane
Moløkka stadion gressbane
Rolighetsmoen gressbane
Rolighetsmoen grusbane
Simostranda idrettsplass
Vestre spone idrettsplass
Vestre Spone idrettsplass fotballbane
Vikersund stadion kunstgressbane
Vikersund stadion gressbane
Vikersund stadion grusbane

Friidrettsanlegg
Furumo friidrettsstadion 400 m. bane
Vestre Spone idrettsplass

Golfanlegg
Modum golfbane

Hestesportsanlegg
Travbane-Kaggestad

Tennisanlegg
Modum Bad tennisbane
Vestre Spone tennisbane

Idrettshus
Åmot stadion klubbhus
Brunes skihytte
Flannum skytesenter
Furumo friidrettsanlegg lager
Furumo idrettsanlegg klubbhus
Haugfoss stadion klubbhus
Holemoen idrettsplass, klubbhus
Moløkka stadion klubbhus
Rolighetsmoen klubbhus
Simostranda IL- Eikvang
Vestre Spone idrettsplass klubbhus
Vikersund hoppsenter flerbruksbygg
Vikersund Hoppsenter - Nasjonalboder
Vikersund hoppsenter, varmestue med mer
Vikersund Hoppsenter, Garasje/lagerbygg
Vikersund stadion - nye klubbhus
Vikersund stadion - gamle klubbhus

Orienteringskart
Åmot nærmiljøkart
Åmot-2 nærmiljøkart
Branntjern orienteringskart
Brunesmoane orienteringskart
Brunesmoane orienteringskart
Butjern orienteringskart
Fjerdingstad orienteringskart
Flannumsmarka orienteringskart
Flattumshagen orienteringskart
Gausdal orienteringskart
Grefstadsetra orienteringskart
Haugfoss o-kart
Haugfoss orienteringskart
Holemoen orienteringkart
Hovlandsfjell o-kart
Kløftefoss orienteringskart
Kongshaug nærmiljøkart
Mortenstjern orienteringskart
Skibrekåsen orienteringskart
Skredsvikmoen orienteringskart
Snarum orienteringskart
Sysle nærmiljøkart
Sysle skole nærmiljøkart
Tangen orienteringskart
Vestre Spone orienteringskart
Vikersund orienteringskart
Vikersund Vest skiorienteringskart

Skyteanlegg
Flannum skytesenter skytebane
Flannum skytesenter skytterhus
Flannum skytesenter 100 m og 300 m
Flannum skytesenter lerduebane
Simostranda skiskytteranlegg
Døvikfossen skytebane
Snarum skytterbane 100/300 m
Søndre Modum ungdomsskole
15m innendørs skytebane

Isanlegg
Furumo Curlingbaner
Furumo skøytebane 400 m.

Hoppanlegg
Gustadbakken K15
Haugfossbakken K41
Holemoen hoppbakke K20
Holemoen hoppbakke K30
Øderudbakken K15
Rypåsbakkene K10
Rypåsbakkene K20
Rypåsbakkene K40
Vikersund hoppsenter K15
Vikersund hoppsenter K25
Vikersund hoppsenter K10
Vikersund hoppsenter K105
Vikersund hoppsenter K175
Vikersund hoppsenter K45
Vikersund hoppsenter K65

Friluftslivsanlegg

Dagsturhytter
Svarvestolen hytte

Turstier
Furumo turstier
Øya tursti
Tursti Modum på langs
Søya Friområde - turvei
Gamle kirkevei
Gruvåsen -kultursti

Skiløyper
Øståsen ved Åmot
Øståsen ved Geithus - Vikersund
Breililøypene
Holleia
Simostranda bygdeløype
Bingen
Stalsberg
Vestre Spone

Lysløyper
Åmot lysløype
Bingen lysløype
Brunes lysløype
Drolsum stadion, skiløype
Simostranda lysløype
Skretteberg lysløype

Alpinanlegg
Sundbyen skibakke
Vikersund Alpinsenter

Badeplasser
Jarentangen badeplass
Skinnerudtangen badeplass
Skinnerudtangen badeplass
Steintangen badeplass
Tangodden badeplass
Søya badeplass
Butjern
Vikersund sentrum

Tilbud, tiltak og tjenester Modum kommune har i dag	Budsjett 2009	Ansvarlig
Driftsbudsjettet		
Modum kommunes tilbud/tilskudd/tjenester til idrett, sum:	**5 094 000**	
Refusjon av strømutgifter på idrettsanlegg	55 000	Hovedutvalg for Kultur
Prioritere midler til rehabilitering av idrettsanlegg fremfor nyanlegg	2 240 000	”
Støtte til drift av idrettslag	160 000	”
Støtte til drift av større idrettsanlegg	220 000	”
Drift av Furumo svømmehall	1 064 000	”
Drift av Modumhallen	288 000	”
Gratis treningstid for alle i skolenes gymnastikksaler, idrettshall og svømmehall (Modum Svømmeklubb)	552 000	”
Preparering av lysløyper	175 000	Parkvesenet*
Klipping og gjødsling av fotballbaner	340 000	”
Samarbeide med Modum Idrettsråd		Kultur
Modum kommunes tilrettelegging for friluftsliv, sum:	**967 000**	
Preparering av skiløyper for allmennheten, drift av turveiene med lys på Furumo og skiløyper ut fra skoler og barnehager	354 000	Parkvesenet *
Tilskudd til foreninger som kjører løyper for allmennheten	56 000	Hovedutvalg for teknisk sektor*
Drift av frilufsområder i sommerhalvåret	467 000	Parkvesenet*
Drift av kulturminneløyper/Vike kirkeruin	24 000	Parkvesenet*
Månedens poster	6 000	Kultur
Føremelding på kommunens hjemmeside, løypetelefon og forberedelser til www.skisporet.no	30000	Parkvesenet
Bruk av kommunens nettsider og lokale media aktivt i markedsføring		Kultur
Tilskudd til opparbeidelse/vedlikehold av lekeplasser	30000	Hovedutvalg for teknisk sektor*

Tilbud, tiltak og tjenester Modum kommune har i dag	Budsjett 2009	Ansvarlig
Frisklivsentralen sum:	**1 371 000**	
• Kul-turen		
• ”Aktiv 365” på skolene i Modum		
• Aktivitetsmidler ungdomsskolene		
• Fysisk aktivitet Katfoss aktivitetssenter/ samarbeid psyk. hjemmetjeneste		
• Fysisk aktivitet introduksjonsprogrammet for flyktninger		
• Samarbeid med lokale aktivitetsaktører om lavterskeltilbud		
• Senioraktiviteter		
• Frisklivsresept, tilbud til de som trenger en ”vennlig dytt”		
• Åpne aktivitetsfremmende arrangement, som for eksempel ”Øståsen Open”		
• Samarbeid med Bygdeposten om Impulssiden.		
Sum tiltak over driftsbudsjettet	**7 162 000**	
Kapitalbudsjettet		
Gjennomføring av trafikksikkerhetsplanen 2009	4 000 000	Kom.tekn.avd
Friluftslivssatsing i 2009	400 000	Parkvesenet
Sum tiltak over kapitalbudsjettet	**4 400 000**	